



“กิจกรรมสร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียนเห็นคุณค่าของ
“ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ผ่านกิจกรรมเรียนปนเล่น
 เป็นขั้นตอนที่ครูสภาพรให้ความสำคัญมากที่สุด เพราะเชื่อว่า
 ถ้าสามารถทำให้นักเรียนเข้าใจ เห็นแนวทางในการนำหลัก
 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้สร้างความสำเร็จ
 ในการทำงานแล้ว จะเห็นประโยชน์และเกิดแรงบันดาลใจ
 ให้นำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการทำงานต่อไป และยังเป็น
 พื้นฐานในการเรียนขั้นต่อไป ให้มีคุณภาพ”

เห็นคุณค่า
**“ปรัชญาของ
 เศรษฐกิจพอเพียง”**
 ผ่านกิจกรรม

**เรียน
 ปนเล่น**

ครูสภาพร พันธุ์ประดิษฐ์
 โรงเรียนรัชฎา จังหวัดตรัง

กิจกรรมแรก คือ เปลี่ยนห้องเรียนเป็นห้องเรียนวิศวกร
 ครูสภาพรกำหนดให้นักเรียนใช้อุปกรณ์ที่ครูเตรียมไว้ให้
 สร้างหอคอยให้สูงที่สุด มีความแข็งแรงเพียงพอที่จะวาง
 ไข่ไว้ข้างบนได้ เคลื่อนที่ได้โดยที่ไข่ไม่ตกลงมาแตก ห้ามใช้
 เทปกาวพันไข่ และต้องทำให้เสร็จภายใน 10 นาที แต่ละกลุ่ม
 ต้องคิดให้ดีว่าจะส่งใครออกมาเลือกอุปกรณ์ ไม่อย่างนั้น
 แล้ว ถ้าเลือกผิดไข่แตกแล้วละในห้อง นักเรียนต้องรับผิดชอบ
 ทำความสะอาดร่วมกัน

เมื่อลงมือทำแต่ละกลุ่มจะมีวิธีการการทำหอคอยแตกต่างกันไป และเมื่อครบ 10 นาที หอคอยที่ได้จะมีรูปแบบที่
 แตกต่างกันตามความรู้ที่ตนเองมี แต่ปรากฏว่ามีไม่กี่กลุ่ม
 ที่ทำแล้วแข็งแรง สามารถวางไข่ข้างบนได้ เมื่อเคลื่อนที่แล้ว
 ไข่ไม่ตกลงมา

**เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ปรัชญาของ
 เศรษฐกิจพอเพียง ครูสภาพรใช้วิธี
 ตั้งคำถามถอดบทเรียนการทำงาน
 ด้วยการนำชุดคำถามกระตุ้นคิดตามหลัก
 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่อาจารย์
 ทิศนา แคมมณี ได้จัดทำไว้ มาปรับใช้เป็น
 8 คำถาม เพื่อให้นักเรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น
 โดยให้นักเรียนตอบคำถามด้วยการเขียน
 หรือวาดภาพลงในกระดาษ flip chart หรือ
 ทำเป็น mind map ต่อจากนั้นชวนนักเรียน
 วิเคราะห์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจาก
 flip chart ที่ทำไว้ว่าคำถามทั้ง 8 ข้อ
 มีความสำคัญอย่างไร**

ตัวอย่างเช่น นักเรียนคิดว่าผลงานหอคอยไข่ของนักเรียน
 มีความผิดพลาดอย่างไร ข้อไหนที่นักเรียนตอบแล้วคิดว่าไม่
 ได้เตรียมพร้อม ไม่ได้วางแผน และในการวางแผนนักเรียน
 ต้องคำนึงถึงเรื่องอะไรบ้าง ต้องใช้ความรู้อะไรบ้าง ซึ่ง
 นักเรียนจะสะท้อนให้ทราบว่า พอใช้อุปกรณ์มาใครนี่จะทำ
 อะไรก็ทำ ไม่ได้มีการวางแผนกัน และมีบางคนบอกว่าถือแต่
 ไข่อย่างเดียว กลัวไข่จะหล่นแตก ไม่ได้ช่วยเพื่อนทำ บางคน
 บอกว่า เทปกาวย่นม้วน ๆ เอามาแล้วก็ไม่พอ กระดาษเหลือ
 บ้าง เป็นต้น

หลังการสอนครูจะ
 ตั้งคำถามเพิ่มเติมว่า
 คำถามแต่ละข้อมี
 ความสำคัญอย่างไร
 ถ้าครั้งต่อไปครูให้
 ทำงานชิ้นใหม่ คิดว่า
 คำถาม 8 ข้อนี้จะมี
 ประโยชน์หรือไม่
 นักเรียนก็จะตอบว่า
 ถ้าพวกเราได้คิดถึง
 คำถามแต่ละข้อนี้ก่อน
 ลงมือทำงาน ก็จะได้
 ทำงานได้ดีขึ้น





ครูสถาพรให้นักเรียนทำกิจกรรมเรียนปนเล่นที่ยากขึ้นอีกในการเรียนสัปดาห์ต่อไป โดยกระตุ้นให้นักเรียนนำคำถามทั้ง 8 ข้อมาใช้ก่อนลงมือทำงาน และท้ายชั่วโมงมีการถอดบทเรียนเหมือนเดิม และมีคำถามเพิ่มคิดให้นักเรียนวิเคราะห์ว่าการทำงานครั้งก่อนที่ยังไม่ได้ใช้ 8 คำถาม กับคำถามที่มี 8 คำถามใช้วางแผนก่อนทำงาน แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร ทำให้นักเรียนเกิดความตระหนักว่า **“ต้องนำหลักปรัชญาฯ มาเป็นหลักคิดก่อนลงมือทำงาน”** ผลงานจึงจะออกมาดี และเมื่อครูสถาพรนำคำถาม 8 ข้อมาเชื่อมโยงกับหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ก็ยังทำให้นักเรียนเข้าใจชัดเจนขึ้นว่า ต้องใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ครบถ้วน ดังคำกล่าวของนักเรียน

“ผลงานออกมาไม่ดี เพราะขาดภูมิคุ้มกัน แสดงว่ายังไม่ได้ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงครบถ้วน”

ทั้งนี้ ครูสถาพรขยายผลสู่เพื่อนครูและได้ใช้กระบวนการดังกล่าวซ้ำๆ กับทุกกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งจะก่อให้เกิดเป็นลักษณะนิสัยของนักเรียนในที่สุด

นางสาวศศินี ลิ้มพงษ์

มูลนิธิสยามกัมมาจล
ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)



โครงการที่ท่า:

โครงการพัฒนาเยาวชนโดยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดโครงการ:

มูลนิธิสยามกัมมาจลทำงานขับเคลื่อนให้เกิด **“ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา”** เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนในภาพใหญ่ของกระทรวงศึกษาธิการ ด้วยการสนับสนุนให้ **“สถานศึกษาพอเพียง”** ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ได้นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาอยู่แล้ว และมีความต้องการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจน ทั้งโรงเรียนสามารถเป็นแบบอย่าง และเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนขยายผลการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษาต่อไป

บทบาทของมูลนิธิสยามกัมมาจล:

เป็นผู้จุดประกาย กระตุ้น เป็นพี่เลี้ยง และสนับสนุนการทำงานเพื่อให้โรงเรียนพัฒนาตนเองเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

บทบาทที่ท่าอยู่มีส่วนเข้าไปสนับสนุนครู เด็ก และการปฏิรูปการศึกษาอย่างไร:

ผู้บริหาร ครู และนักเรียนได้นำหลักปรัชญาฯ มาใช้ในชีวิต ดังที่ครูหลายท่านได้บอกว่า **“หลังจากทำงานนี้มีความสุขมากขึ้น จากการที่นักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น มีเหตุผลมากขึ้น มีความรับผิดชอบต่อตัวเองและสังคมมากขึ้น”** ผู้บริหารและครูนำความรู้จากการปฏิบัติมาแลกเปลี่ยนกันทั้งในโรงเรียน และข้ามโรงเรียน ซึ่งทำให้การเรียนรู้ยกระดับขึ้นเรื่อยๆ นอกจากนี้ผู้บริหารและครูที่ประสบความสำเร็จยังร่วมมือกันไปช่วยพัฒนาโรงเรียนเครือข่ายอื่นๆ อย่างใกล้ชิดเพื่อให้โรงเรียนเหล่านั้นเข้าใจ และสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ครูและนักเรียน มูลนิธิมีความเชื่อว่าศรัทธาในการทำงานของผู้บริหารและครูเหล่านี้จะขยายผลเป็นทวีคูณและทำให้ประเทศพัฒนาไปอย่างมั่นคง โดยมีเศรษฐกิจพอเพียงเป็นรากฐานของเยาวชน

การปฏิรูปการศึกษาอยากเห็นครูและเด็กเปลี่ยนแปลงอย่างไร:

บุคลากรทางการศึกษาทุกระดับทำความเข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ถูกต้อง เพราะถ้าเข้าใจถูกแล้วจะเห็นว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็น **“เครื่องมือ”** ในการพัฒนาให้เยาวชนของเรามีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ใช้ชีวิตอย่างมีสติ มีคุณธรรม เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น การจะเข้าใจให้ลึกซึ้งได้ต้องลองนำมาใช้ในชีวิต และการทำงาน ถ้าผู้บริหารใช้ ครูใช้ จะเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับเด็ก ขณะเดียวกันจะเห็นคุณค่าของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อทุกคนใช้จะเกิดการเปลี่ยนแปลงในชุมชนและสังคม ขอให้เริ่มต้นที่ตัวเอง....